

inzerati se sprej-majo in velja
risopna vrsta:

4 kr., da se tiska 1krat.
12 " " " " 2 " "
16 " " " " 3 " "
Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

4-letno prejemal opravištvu
(administracija) in ekspedicijska na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gi. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gi. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Rečne ulice
št. 5.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Odkod nihilizem na Ruskem.

Slaherni človek, piše o tem braski „Hlas“, ki si predločuje razmere na Ruskem patriarhalne, ki pozna vdanost ljudstva ruskega vladarju svojemu, katerega nazivlja „batuško“ t. j. očeta, in sicer brez blinjenja, komur so znani vzvišeni nazori krščanskega ljudstva ruskega, mora se čuditi, kako morejo v tej deželi tla ugodna biti skrivni družbi, ktera hoče prevrtniti in zrušiti ves obstoječi red, božji in človeški, ki želi uničiti prestol in odpraviti nabožnosti in oltar. Do konca 16. veka malo se je brigala zapadna Evropa za Rusko. Še le car Peter Veliki (1682—1725) skrbel je zato, da bi razširjeno carstvo doseglo omiko zapadne Evrope. Iz Nemcev in Francozov poklical je on in njemu nasledniki mnogo profesorjev in drugih učenjakov, kateri se pa včasih niso posebno odlikovali; odtod tudi polovičarska omika na Ruskem. Prinesli pa so saboj tujci nazore svoje verske, ali bolje brezverske ter z njimi okuževali verni narod pravoslavni. Cerkev ruska v oblasti državni, odtrgana od jedinstva in središča, ni imela toliko moči, da bi bila mogla uspešno braniti trditve svoje ter navdušiti verne v ljubezni k sebi. Dubovščina ru-ka na deželi ni imela dovoljnih vednosti, da bi se bila branila uspešno; omeniti nam je tudi, da duhovnu ruskemu ovira delovanje njegova družina. Tako se je zgodilo, da je zabredla tako zvana omikana vrsta ljudi v nekako pravno gojilobo, ki se je v viših šolah dalje gojila in širila.

Drugi vzrok so uradniki ruski slabo plačani, ki so prišli v šolah ob vero ter so pod-

kupljivi; zraven tega stiskajo ljudstvo, a s tem vzgojujejo sovraštvo v srcih ljudstva do države. Osvobojenje kmetov pa je vrglo ob tla velik del plemstva nižega, ki so se preje redili od žuljev kmeta robotnika, sedaj pa nečejo delati. Z veseljem toraj sledijo ti onim, ki jim obetajo, da postanejo vodniki in zastopniki ljudstvu. Največ in najbolj pomenbenih vdeležencev pa dobivajo nihilisti v vrstah židovstva, in izpraševanje vjetih nihilistov kaže, da je 80 odstotkov samih Židov.

V zapadni Evropi je Žid skoro povsod gospodar. Židje pridobili so si v posameznih državah z denarji zakone, ki jim dovoljujejo sesti kri vsem drugim prebivalcem. S to pomočjo so silno obogateli; Židje so vladarji na borzi, gospodarji v kupčiji in obrtniji; na razpolaganje jim je bilo najbolj razširjenih časnikov, v katerih odločujejo javno mnenje: Židje z denarjem uspešno vplivajo na zbornice in vlade. Brez njih ne doseže vlada skoro nobene državnega posojila, brez njih se ne zidajo železnice in drugi za kupčijo važni zavodi. To slavo in moč sinov Judovih vidi ruski Jud tudi in želi biti bogat, močan in slavjen, jednak srečnejim bratom svojim na zapadu. A absolutizem na Ruskem ga v tem silno ovira; njega odpraviti, to jim je glavni namen; za radi tega podaja z veseljem roke nihilistom, ker z združenimi močmi mislijo uničiti državo in vero. Določenega načrta za bodočnost nimajo, a s sedanjimi razmerami so nezadovoljni ter jih hoté odstraniti. Po njih katehizmu nihilistu ni za svojo osebo, on nima srca, ne premoženja, še celo imena ne. On je neiz-

prosni sovrag družabnemu redu, vsemu omikanemu svetu, nasprotnik zakonom in pravnosti, on živi samo zato, da bi vse to uničil. Nihilisti učé se kemije, mehanike in druge vede naravoslovne, a vse to zaradi jednega namena: da bi uničili družabne razmere. Pravemu nihilistu je sveto, kar pospešuje prevrat, kar ga pa ovira, mu je nenravno in zločinsko.

Kaki so toraj ljudje, ki se drže tacihi pravil in jih javno razglašajo, lahko umemo. Ker se ne brigajo za življenje, premoženje in čast, pristopni so vsaki hudobiji. Ni toraj čuda, da države resno prevdarjajo, kako bi udušile to pošast. To pa se jim posreči tedaj, ko uredé družabne razmere na jedino pravi in trdni podlagi krščanstva; ker ločitev od krščanstva odprla je vrata groznemu nihilizmu.

Grehi Evrope.

Pod tem naslovom objavila je dne 19. serpana leta 1876 rimska „Civiltà cattolica“ članek, ki zasluži, da ga sedaj objavimo. V sredi krikov lažiliberalnih klicala je takrat proroškim glasom: „Vi se drvite v grozen propad! Umirite svoje veselje!“ Dasi trdijo, da živimo v miru, moremo vendar vedno trditi, da Evropa ne vživa miru vže 20 let, posebno pa ne od zadnje francosko-nemške vojske. Živimo v miru in tihoti, kateri sledi strašan vihar. Od vseh strani prikazujejo se njegovi oznanjevalci. Socijalizem hlepi vse pogoltniti; vse vlade pripravljajo se na boj, državniki imajo vedno dela nad glavo. Zakaj nima Evropa več miru? Ker se je udala vplivna

Okrožnica o prvih slovanskih prosvetiteljih.

Hrvatski „Obzor“ prinaša to okrožnico Strossmayerjevo v podlistku; začenja pa s sledečo opazko: Ker se naš list bavi bolj z dnevnimi političnimi vprašanji, ki mu jemljejo ves prostor, zato nimamo navade prejemati spisov, ki razpravljajo cerkvena vprašanja, prepuščajoč jih posebnim listom cerkvenim. Da si danes dovoljujemo izjemo, je vzrok ta, ker okrožnica prevz. gosp. biskupa bosensko-djakovskega in sremskega razpravlja vprašanje, ki sega daleč preko strogo cerkvenih mej na polje kulturno celega Slovanstva, razpravlja ga pa vrlo duhovito in odločno. Mislimo, da tudi „Slovenec“ ne bode zgrešil prave poti, ako ponatisne v prevodu to duhovito okrožnico, iz katere veje sinovska vdanost Strossmayerjeva k stolici rimski in ljubezen očetovska do Slovanov.

Ljubi bratje v Jezusu, milo moje ljudstvo krščansko!

So prazniki, katere praznuje ves krščanski svet. Takí so prazniki, ki nam kličejo v spomin življenje in skrivnosti Izveličarja našega in brezmadežne matere njegove. Tak je praz-

nik sv. Ivana Krstnika, ki je bil posvečen v telesu maternem in povzdignjen nad vse ljudi izvemši mater božjo; praznik sv. Josipa hranitelja in branitelja Jezusovega in zavetnika vse cerkve božje na zemlji; prazniki svetih apostolov, na katerih je Jezus kakor na krepkih stenah sozidal in ustanovil sv. cerkev zaročnico svojo in braniteljico vseh onih dobrot, katere je on preskrbel rodu človeškemu in na veke zatrdil s ceno svete krvi svoje na lesu sv. križa. Ali poleg teh in sličnih občnih praznikov ima vsaka cerkev, vsaka biskupija in vsaki narod svoje posebne svetnike, katere na poseben način časti in na pomoč kliče.

Naša stolna cerkev posvečena je sv. Petru, poglavarju apostolskemu in zaščitniku jedinstva cerkvene, kar hasne jedne najvažnejših potreb naroda našega. Naša biskupija sremska, ki je apostolska, posvečena je danes sv. Dimitriju, po katerem se Srem tudi zove Mitrovica. Naša prestara biskupija bosenska posvečena je staremu preroku Eliju, kar kaže, da smo bili od starodavnih časov v bližnji zvezi z vzhodom, ki s popolno pravico časti in na pomoč kliče sv. Elija. Prav tako velja tudi o drugih narodih. Jeden narod časti posebno sv. Stepana in Ladislava, drugi sv. Severina in Leopolda,

tretji sv. Vavilava in Ivana Nepomuka, četrti sv. Kazimira in Stanislava, peti sv. Nikolaja in Savo, a skupni narod slovanski časti posebno sv. Cirila in Metoda, o katerih smemo reči, da so narodu slovanskemu to, kar sta vsemu krščanstvu sv. Peter in Pavel. Žalibog, da mi katoliški Slovani se do najnovejših časov nismo mnogo pečali zato. Žalibog, da se nas je tudi iz te strani lotila neka malomarnost, vsled katere hlepimo le po tujem, a pozabljamo na domače, naj si bode še tako plemenito in sveto, osodopolna malomarnost! vsled katere bi kmalu pozabili na sveto skrivnost bodočnosti, na katero je nas očevidno pozvala previdnost božja. Moramo pa napeti vse sile duše in srca našega, da se ona čim preje izpolni. Ali hvala Bogu! tudi v tem obziru se je obrnila stvar med nami v zadnjem času na boljšo stran. Zdi se, da smo se tudi mi Slovani izbudili od globokih sanj in malomarnosti; kaže se, da smo tudi mi začeli pričati, da je življenje posameznih a tudi celih narodov plemenita borba in da se vzvišeni cilj večnega a tudi časnega življenja doseže s ceno vsestranskih muk in raznovrstnih žrtev. V javnem in družinskem življenju jasni se nam vedno bolj večna resnica, katero je izgovoril Izveličar

stranka vladajoča brezverstvu, ter potegnala za seboj velik del ljudstva. Prav imajo, da se tresejo tesnosrčni veljaki, drugi ljudje pa dobri in slabi slutijo, da bode slednjič kupa grehov Evrope polna, prikazni od vseh strani nam to pričajo.

Glavni njen greh je boj proti cerkvi katoliški; jedni jo javno preganjajo, drugi pa se zanjo nič ne brigajo. To je vir vsem drugim grehom, a ta kliče na vlade in njih vodnike kazen božjo. V tem veku, ko se toliko pisari o omiki, moramo biti priče najsurovejšega trinoštva, v katerem se preganja cerkev; gledati moramo, kako zakrivajo vlade pod svoj plašč oskrunjevalce in zatiralce verske in narodne.

Ozrimo se pazno po Evropi, v vseh kraljestvih moramo reči: „Non est in eo sanitas“. (Nič ni zdravega v njem!). Kje je država, ki bi bila prosta tako zvane civilizacije, katero imenujemo s pravim imenom: protikršćanstvo? Vsaj se vsi trudijo ločiti državo od cerkve, politiko od evangelija, svetno pravo od božjega prava, to je ločitev človeštva od Kristusa.

Danes so večidel vse države bolj ali manj s to moro okužene: zakleli so se proti Bogu in kakor iz jednega grla kriče: „Nečemo, da bi nam on vladal!“ A kako se kaznujejo taki kričači? Berimo zgodovino, ona nam pove, da so bili taki še vselej osramoteni in ponižani. Evropa, ki je odpadla javno od Boga, mora trpeti kazen, ki sledi za služnemu zadolženju. Zato se pripravlja v Evropi vse k strašni krizi.

Vlade so se dalje pregrešile v tem, da so ločile šole od cerkve. Skoro v vseh državah krati se cerkvi pravica in njeni poklici materni, otroke svoje učiti in vzgojevati; ondi pa, kjer se jej še ni vzela ta pravica, stavijo jej velike zapreke. Žalostni nasledki tega so se, žalibog, prekmalu pokazali! V šolah posebno viših, šopiri se nejevera, kajti krščanski učenci čuti morajo od učiteljev krščanskih, da ni Boga; da je razloček le nebitven med človekom in živalijo, vera v Kristu je le gola bajka, ne umrjočnost duše in večnost ste le strašilo, vživanje pa in rajanje to je človeku jedini namen. Ne spoznajo pa vlade, da taka vzgoja

v priliki o služabnikih, katerim je dal blago svoje in darove svoje; oni, ki so se verno in marljivo posluževali darov, vladajo ter jih uživajo; a malomarni hlapec obsodi samega sebe v tmino, sužnjost in vsakovrstno zlo, ker je zakopal iz strahu dobljeno blago v zemljo. „Verzite ga, pravi sv. pismo — v zunanjo temo, kjer je jok in škripanje z zobmi!“ To so oni mlačneži in polovičarji pri vsakem narodu, ki žive v vednem strahu, ki se ne lotijo temeljito nobenega vprašanja, o katerem treba govoriti ter odločiti, ki drže križem svoje roke in čakajo od kakega vnanjega slučaja rešitve in svobode naroda svojega. Ti so se odrekli krščanstvu, ki bi radi na smrt, v temnico in v vsakovrstno nesrečo obsodili narod svoj samo zato, da bi živeli v miru in razkošji ter uživali v časti srečo svojo. Hvala Bogu, kakor sem rekel, da se je pri nas zasuknilo na bolje, da se v zadnjem času trudijo biskupi in duhovniki zaupanje v sv. Cirila Metoda pri našem narodu pomnožiti; in hvala Bogu! dobro ljudstvo naše, tudi v tem, kakor v vsakem obziru rado sledi plemenitim nameram duhovnov svojih. A sad bode v prihodnje še obilnejši in plodovitejši, ker je minolo leto duhovnikom in ljudstvu krščanskemu dalo nov pouk in krepko izpodbudo v tem obziru.

(Dalje prih.)

izreja ljudi, ki so pristopni vsaki hudobiji. Vidimo vže prejasno te napake; resnične so toraj besede: „Greh dela narode bedne“. Mnogo bi se lahko govorilo o rušenju pravice in prepricanja krščanskega z zloglasnimi novimi zakoni, ki uničujejo življenje družinsko; omenili bi lahko grozno silo bremen, ki teže ljudstva, izsesavajo najboljše krv narodom ter zatirajo prirojeno dostojnost in svobodo človeško.

Svoj članek pa konča omenjeni list: „Kedor ima vero in opazuje grehe, ki leže kakor gore na Evropi, mora pričakovati izkipenja srda božjega, kedor pa nima vere v Boga pravičnega plačevalca, mora z razumom spoznati, da takovo počenjanje in zatiranje pravice se mora v bodočnosti na državah evropskih oestro maščevati!“

Ali strah, ki od zadnjega dogodka v Peterburgu napolnjuje vse vlade evropske, ter sili k obem zvezi proti nihilizmu, ne kliče glasno, da so se besede „Civilte“ jele izpolnjevati?

Politični pregled.

V Ljubljani 6. aprila.

Avstrijske dežele

Državni zbor je potrdil volitev poljskega poslanca Puzine, čeravno so se levičarji, posebno Rusini, temu močno upirali. Obžalovanja vredno je, da se Poljaki in Rusi, ki so vendar oboji ene krvi, ne morejo sprijazniti, ker je našim poslancem težko, razsojevati v tem prepiru med slovanskimi brati. Nam se zdi, da bi morali tudi Poljaki nekoliko odjeujati; kar se bo menda zgodilo, ako in kedar se dožene sprava med Poljaki in Rusi v ruskem cesarstvu.

Kmetije v dolnji Avstriji so napravili shod kmetovalcev in se zedinili o sledečih točkah:

1. Postava zoper oderube se mora še poojstiti;
2. pravica, menjice podpisavati, se ne sme vsakemu dati;
3. kmetije se ne smejo več razkosavati;
4. pravosodje se mora vršiti boljši kup; prepiri kmetov med seboj, zaradi zemljišč, naj se poravnajo po mirovni sodbi svojih sosedov, brez vmešavanja doktorjev in cesarskih sodnikov;
5. za razsodbe o žaljenji časti in takih manjših prestopkih naj se nastavijo mirovni sodniki;
6. posilno legaliziranje naj se odpravi; županom naj se dá pravica poverenja do 1000 gl. Kupčjske in menjevalne pogodbe pa naj bi smel vsak podpisati;
7. Postava in red eksekutivnih dražeb naj se spremeni in predela.
8. Pri prepisu kmečkega posestva naj bo taksa le 1 procent.

Na Ogerskem se pripravljajo že za pridoenje volitve v državni zbor.

Bosna i Hercegovina. Naglo se spreminja vlada v teh deželah, in dolgo se ne vstanovi niti cerkvena. Vojvoda Würtemberg prevzame meseca maja glavno zapovedništvo za Galicijo in Bukovino. Namestnik naj bi mu bil podmaršal baron Friedberg, kateri kot česki pisatelj in znatelj skoro vseh slovanskih jezikov bi bil velike pomoči baronu Dahlenu. Upirajo se Madjari, kateri bi za državljanskega zapovednika radi postavili brata sedanjega ministerskega predsednika, Ljudevita Tizzo, ter tako opovirali naravno vladanje deželjsko v Bosni in Hercegovini, kakor blezo

zadržujejo cerkveno, hoteč za nadškofa v Sarajevo pripraviti madjarskega prelata iz Kološe.

Vnanje države.

Konservativna stranka na Bavarskem je objavila svoj program in pravi v tem oklicu med drugim: „Stranka ne zadovoljnih je pri nas naj večja. Povsodi se težko občuti dedščina, ki so nam jo liberalci zapustili: v državnem gospodarstvu večni primanjkljaji, posamezne dežele z dolgovi obtežene, počivanje obrta, boj kmetov in rokodelcev za svoj obstanek in nago življenje, zaničevanje vere, proglaševanje sebičnosti kot največjo modrost, razbvanje vseh mej in ojníc, ki posameznega še na poti poštenosti obdržé, materializem v vedi in v življenji, hlastno požiranje praktičnih znanosti za pridobivanje premoženja in ravno taka šola, zatiranje slabejšega po močnejšim, — to vse so liberalni sadovi, ki nas tirajo v propad in pogubo!“

Rim. Kakor je poslal car ruski dva delegata Mosoleva in Buteneva, da nadaljujeta na Dunaju pričetke razprave o razmerah med Vatikanom in Rusijo; tako je tudi nemški cesar Vilhelm poslal posebnega poročnika Paumgartena z lastnoročnim pismom papežu Leonu. Vidi se, da napad petrogradski opominja vladarje, naj se pomirijo s cerkvijo katoliško.

Rumunska. Francoska vlada je čestitala kralju v Bukareštu k temu, da je Rumunija povzdignjena v kraljevino; ali nasproti so v Parizu dijaki rumunski s svojimi francoskimi in ameriškimi prijatelji v javnem shodu ta čin obžalujoči klicali: „Mržnja tiranom! Živé a suverenost naroda! Živé a bodoča republika Rumunjska! (Köln. Ztg.)

V Jeruzalemu je cesarjevič Rudolf v imenu svoje neveste Stefanije v cerkvi B. žjega groba daroval krasno srce iz zlata, avstrijskemu hospcu dal je svojo podobo, cerkvam in samostanom ktere je obiskal, poklonil več daril v denarji.

Ruski car se je zahvalil Moskvičonom za njih izraženo sočutje in zvestobo. Znani slavjanoljub Aksakov prosi v svojem listu novega cara, naj se preseli v Moskvo, kjer se mu ničesa ni bati, med tem ko je Petrograd popačeno mesto.

Tudi **Srbi** bi imeli radi kralja, zato že pozvedujejo pri evropskih velesilah, kako o tem mislijo, in če ne bo nasprotja, bodo proglasili Milana za kralja.

Turki so zaprli 17 albanskih poveljnikov. Zdaj pa žugajo **Albanci** z ustajo, če se ti njih načelniki ne izpušé.

Izvirni dopisi.

V Ljubljani, 6. aprila. Danes je smrti dan velikega blagovestnika slovanskega, sv. Metoda. Dne 6. aprila 885 je umrl na Velehradu, in čez štiri leta se ima ondi obhajati njegova tisučnica, za kojoj se delajo mnogotere priprave ne le na Moravskem, temuč po vsem Slovanskem. Treba je, da tudi Slovenci pomislimo, kako se je vredno vdeležimo.

A tudi letos se pripravljaja slavnostno obhajanje med Slovani, in sicer v Rimu dne 5. julija, da se zahvalimo sv. Očetu za slovansko spomenico o sv. Cirilu in Metodu, in da po njih želji obhajamo z njimi vred prvokrat skupaj omenjeni god blagovestnikov slovanskih. Sprožili so to potovanje severni Slovani, Čehi s Poljaki, in došla so povabila južnim bratom, Hrvatom, Slovencem. Hrvatje so sestavili odbor, kteremu na čelu je dr. Fr. Rački, kanonik in predsednik jugoslovenske akademije. Ta je v pismu obrnil se do dr. J. Bleiweisa,

hoteč poizvedeti, kaj se namerava v tem oziru med Slovenci, in ali ne bi se Slovenci pridružili Hrvatom takrat v Rimu v eno krdelo. Ker je katoliška družba za Kranjsko vže 15. marca razposlala dotično povelje, ponovila ga je v letošnjem običnem zboru, in brž ko mogoče naj se tisti Slovenci, kateri bi podali se meseca julija v Rim, oglasijo pri njenem predsedniku dr. A. Jarcu, da odbor potem zgotovi, kar bo treba v ta namen v smislu katoliških Slovencev in v soglasji z brati Hrvati.

Potovanje to bode jako znamenito. Doslej se je o njem vse premalo govorilo, in odbor katoliške družbe ima premalo oblasti v rokah. Naj bi se toraj z dežele oglašili kateri in nasvetovali kaj pristojnega. Poprašani so sv. Oče razodeli sami željo, da bi najraje takrat sprejeli romarje Slovence. Do tedaj hočejo v cerkvi sv. Klementa, kjer počivajo kosti sv. Cirila, obema slovanskima verovestnikoma napraviti poseben altar, in ondi sami obhajati slovesnost nam tolikanj pomenljivo. Celó ruskima poslancema so rekli, da se nadjajo in da jako želijo, naj bi se do tega godú vravnale katoliške cerkve razmere na Ruskem, da bi vzajemno mogli ga potem obhajati vsi.

Znamenito bode to potovanje tudi zato, ker se skupaj podajo v Rim iz vseh rodov Slovanskih, in bi se posebej zjedini Hrvati in Slovenci. Povabilo to je častno obema, in se ne sme prezirati. Da bode odbor katoliške družbe mogel kaj ukreniti, naj se torej oglašijo Slovenci duhovni in neduhovni, kateri utegnejo in premorejo takrat porovati k ss. Cirilu in Metodu. Potovanje tako skupno stane mnogo manj, ponuja pa znamenitosti veliko več, kajti takrat se mnogoter.m pokažejo tudi take, do katerih sicer ne morejo posamezni. Vjunačite tedaj in — javite se!

Iz Maribora, 3. apr. „Südsteierische Post“ se zove nov list, ki se je tukaj ustanovil, da bi v nemškem jeziku zastopal in razširjal zdrave nazore prave avstrijske politike, ki želi ohraniti mir in zastopnost med različnimi narodi avstrijskimi ter s tem pospeševati občni blagor.

Tukaj blizu nemške meje in v naših že večidel ponemčenih mestih in trgih smo že dolgo živo čutili potrebo takšnega lista, zlasti ker graška Tagesposta, ki se v nemških krogih skoro izključivo, v slovenskih pa tudi preveč čita, in lokalna lista „Marburger Ztg.“ in „Zillier Ztg.“ vedno v nasprotnem duhu pišejo. V teh listih iščeš zastoj kako besedo o spravljivosti ali pravičnosti med Nemci in Slovenci, pač pa v vsakem listu najdeš poročila, ki so ali celo izmišljena ali tako zavita, da očitno kažejo njih nestrpljivost in zaničevanje do Slovencev.

Tem listom nasproti pa hoče novi list objektivno obravnavati razmere spodnje Štajarske, za mir in zastopnost med Nemci in Slovenci delati ter tukajšnjim in sosednjim Nemcem krive nazore, katere dobijo iz liberalnih in Slovincem neprijaznih nemških listov, dostojno in mirno popravljati.

„Südsteierische Post“ bo za zdaj izhajala po dvakrat na teden, v sredo in nedeljo zjutraj; prva številka izide v sredo 6. aprila v tiskarni Janeza Leona v Mariboru. V Leonovo tiskarno se naj tudi pošiljajo vsi dopisi in naročnina, ki znaša po četrt leta po 1 gl. 70 kr., pol leta 3 gl. 40 kr. in celo leto 6 gl. 60 kr. s pošiljanjem na dom.

Od sv. Mohorja pri Slatini, 3. aprila. (Napet nemškutar.) Podpisani sembral v „Gospodarjevi prilogi“ št. 8, da ima

g. Eduard Kaučič v Sevnici (Lichtenwald) nekaj kanadškega ovsa na prodaj. Hoteč prepričati se o tem semenu, pisal sem listnico, naj se mi ga dološlje par kilo, proti poštnemu povzetju, ker, če se mi dopade, naročim si ga potem cel žakelj. Ker sem pa, se vé da, slovenski pisal, vrne mi listnico nazaj z opazko: „Die slovenischen Adressen werden nicht angenommen.“ Ker se g. E. K. ni podpisal, vrne mu g. poštni ekspeditor listnico zopet nazaj z opombo: „Solche Bemerkungen erfordern eigenhändige Unterschrift des Adressaten.“ Tako okinčana listnica z lastnoročnim podpisom g. E. K. in „retur Sauerbrunn“ priroba zopet nazaj. To nam je vzgled fanatično — zagriženega in prav neotesanega nemčurja in zaničevalca Slovencev. Martin Debeljak.

O pomba vredništva. „In Geldangelegenheiten hört die Gemüthlichkeit auf“, pravi nemška prislovica. Tega odgovora bi se vendar nikdo ne nadejal in take surovosti tudi od naj večega Ultra-Slovenca nismo slišali. Bi se mar li ne spodobilo, da bi se Slovenci takega surovega zagriženca, ki nima čutila ne za deželo, v kateri je obogatil, ne za naj navadnišo vljudaost, ogibali, ter svoje težko, prisluzene krajcarje svojim rojakom naklonili? Koliko je vredna tolikokrat pogreta baharija, da je pri Nemcih vsa izobraženost in olika domá? Mar li ne še kaj drugega?

Z Dunaja, 2. aprila. (Poroka cesarjeviča Rudolfa. — Državni zbor. — Vesteneck.) „Wiener Zeitung“ danes naznanja, da bode poroka cesarjeviča Rudolfa v torek 10. maja. Minister Taaffe je to že včeraj naznanil dunajskemu županu dr. Newwaldu.

Državni zbor je včeraj v tretjem branji dovršil postavbo o skupni svoti zemljišnega davka. Da bi se vedelo, kdo je glasoval za postavbo in kdo zoper njo, in da bi vsled tega od liberalcev nabujskani kmetje zamogli tem laglje zoper nje doma še dalje rogoviliti, nasvetoval je Štajarski poslanec Poš, naj se o imenovanju postavi glasuje ustmeno. Pa tudi liberalnim Nemcem, ki so glasovali z desnico, se je zdelo sitno svetu razodeti imena, zato niso hoteli podpirati Pošovega predloga in glasovalo se je po navadi z vstajenjem. Z dovršenjem te postave se je težek kamen odvalil desnici in vladi, ki je bila v veliki skrbi, da bi se pri tej priliki večina ne bila skrhala. Za tem je zbornica rešila mnogo prošenj ali peticij, med njimi tudi prošnjo za dolenjsko železnico, ktero je po nasvetu g. Obreza izročila vladi s pristavkom, naj se nanjo ozira.

Danes se je potrdila volitev českega poslanca Steidelná, potem pa se je pričela obravnavo o posojilu 50 milijonov goldinarjev. Zoper postavbo sta govorila c. k. profesor bukovinske univerze Tomašček pa Neuwirth, za njo pa minister Dunajevski in poročevalec grof Henrik Clam. Pri glasovanju je večina sklenila pričeti na podlagi odsekovih nasvetov posebno obravnavo. Na obeh straneh je že manjkalo dosti poslancev. Pri posebni obravnavi je govoril še bankir Gomperz. Konečno so bile rešene zopet nekatere peticije.

Litijski okrajni glavar Vesteneck je prestavljen v Gradec. Nam je pač vse eno, kam pride, samo da so se izpolnile želje prebivalcev okraja litijskega. Župani pa, ki so mu nnidan poslali zaupnico in izrekli nado, naj bi še dolgo časa ostal v Litiji, naj grede čez mejo dežele naše za njim, ako jim je za njegovo prijateljstvo toliko mar!

Domače novice.

V Ljubljani, 5. aprila.

(Beseda v čitalnici) se je zadnjo nedeljo dobro izvršila. Gospodje Kajzel, Maier in Klein so k dobremu vspehu največ pripomogli. Pevski zbor je kakor vselej prav zadovoljil.

(Proč z židovskimi novinami.) V Paderbornu izšla je nedavno knjižica: „Der Mauscheldude“, v kateri se pisatelj izraža o sedanjem časnikarstvu nemškem tako-le: Naše novine piše večidel izvržek narodov, rekel je prof. Treičke v javnem predavanju. Navadno jih pišejo judovski komf a z malimi izjemami je ves javni tisk v lasti židovski. V poluradne liste pišejo običajno Judje, zato jih ti listi pri vsaki priliki radi zagovarjajo. Taki dopisovalci z namenom lažljivo poročajo o sejah zborničnih. Od najboljših ugovorov, ki jih niso govorili Judje, omenijo le kako neznatno drobtinico; nasproti pa tiskajo obširno ter olepšujejo govore privržencev svojih. Če se takov Jud zlaže (a on se zlaže, kadar brzojavlja, je rekel Bismark), a ga zato zavrnejo novine katoliške, on modro molči. S takimi budalostimi polnijo liste svoje, a kristjani jih čitajo ter drago plačujejo! Kam hočemo? — Proč s časniki židovskimi iz hiš krščanskih; vsaj je listov dovolj krščanskih. Kedor podpira dobre liste, ter ovira pot židovskim, učini dobro delo. — Pri nas sicer nimamo te nesreče v deželi, a vabijo jo v deželo naročniki dunajskih listov židovskih. —

(„O zatiranih Nemcih“.) Ne mine teden, da ne bi ustavoverci zdaj v tem zdaj v onem listu zdihovali ter jezili se o zatiranju Nemcev sploh in posameznih posebej. Zdaj je temu kriva vlada, zdaj večina zbora državnega, zdaj sopet kak mestni zastop itd.

Če pomislimo na namen, kakoršnega imajo pri tem kričanju, moramo njih neopravičene pritožbe odločno odbijati. Vsakemu, kedor pozna ljudi po naših krajih, je znano, da Slovani nikdar ne stiskajo krajanov svojih Nemcev, temveč le zahtevajo, da bi njih jezik vžival jednake pravice v šolah in uradnih, k čemur nas ne opravičuje le pravo prirojeno, marveč tudi državni zakoni. Če Nemec misli, da bo on z vpeljavo enakopravnosti na slabšem, se jako moti; nas pa ta okolnost ne straši, potezati se za svoje pravo, če tudi nam še treba mnogo klicati na pomoč. Sicer pa tudi ne umemo, zakaj bi se pravičen Nemec ne mogel zjediniti z nami, kar se tiče vpeljave ravnopravnosti jezikov. Vsaj lahko živite obe narodnosti druga poleg druge ter delujete na korist svojo in državno. Nasprotniki, ki se tako srdito protivajo našim zmernim in opravičenim zahtevam, nimajo korenin v ljudstvu nemškem, čegar jedro složno postopa z drugimi poslanci v zboru državnem, marveč so le nemirneži, ki iščejo vednih preprirov v svoj dobiček. K temu se pridružujejo tudi odpadniki od narodnosti svoje, katere pa mora vsaki pošten človek zaničevati, ker resničen je rek Jugoslovanov: „Poturčenec je krutejši od Turka.“ Tega lahko se prepričamo pri kupčiji, v šolah in v uradih povsod, kjer se pogajajo o ravnopravnosti, so odpadniki v prvi vrsti nasprotni vsemu takemu trudu; če se pa vkljub njih nakanam tu in tam doseže kaka mala stvarca na korist Slovanom, berž odpadniki kriče: „Nemci so zatirani.“ „Ostravan.“

(Razstava v reduti.) V reduti na št. Jakopskem trgu se kažejo podobe slavnostnega sprevoda Dunajčanov o priliki petindvajsetletnice cesarjeve. Ustopnina je 10 kr. in je namenjena za stradajoče na Notranjskem.

Razstava je odprta do cvetne nedelje vsak dan od 10. do 4. ure popoldne, danes le od dveh do štirih, v nedeljo pa od osmih zjutraj do štirih popoldne. Naj noben ne zamudi, ogledati si to lepo delo, že iz milosrčnosti do stradalajočih!

(Ženska z mrtvaško glavo.) Zadnji teden in še zdaj je Ljubljana vsa polna govorice o neki bogati ženski z mrtvaško glavo, ki biva zdaj v Trstu, pa ima priti v kratkem v Ljubljano. Pravijo od nje, da je silno bogata, pa strašno grda, ker ima mrtvaško glavo, in da hud smrad od nje gre; da je bila prej lepa, pa se z bogokletnim dejanjem tako pregrešila, da jo je Bog tako kaznoval; da noben človek ne more v njeni bližini prestati itd. Ta govorica se je prinesla k nam iz Trsta, kjer jo je raztrosil celó „Triester Tagblatt“. Pametni ljudje pa precej niso nič verjeli v kaj takega. Zdaj o istej stvari piše nekdo v „N. fr. Presse“, ter se norčuje iz lahkovernosti ljudstva, ker take ženske do zdaj še nihče v Trstu ni videl, kakor tudi večnega juda ne, o katerem tudi vedno pripovedujejo, da po svetu hodi, pa ga nihče ne vidi.

Telegram „Slovenca.“

Z Dunaja, 8. aprila.

Zbornica je ravnokar v zvečerni seji sprejela postavbo o pridobitvi Elizabetini železnice. Jutri zadnja seja, naši poslanci dojdejo petek zjutraj v Ljubljano. Gosposka zbornica obravnava jutri Lienbacherjev predlog, minister Konrad je bil včeraj zarad tega poklican k cesarju.

Razne reči.

— „Ueber die Agrarverhältnisse in der Herzegovina“ je knjižica, ktero je po nemški (zakaj?) spisal dr. Andrej Volkar, Slovenec iz Otroga pri Nevljah, kateri je l. 1872 dovršil ljubljansko gimnazijo v Pragi postal dohtar prava, in je sedaj c. kr. okrajni komisar v Hercegovini (prej okrajni voditelj v Mostaru), ter jo dal na svoje stroške natisniti v Pragi. Najprej zgodovinsko razlaga, kako so nastale sedanje razmere med posestniki in poljedelci, po različnih davkih, kaj se je v tem storilo med njimi in med vlado, in po katerih načrtih bi se te razmere dale vravnati.

— Vabilo k občnemu zboru „delavskega podpornega društva“, kateri bode v nedeljo 10. aprila 1881 ob 6 uri popoldne v „Rossettijevi dvorani“. Dnevni red: 1. Govor predsednika. 2. Sporočilo o računih za leto 1880. 3. Predruženje pravil. 4. Predlogi. Č.č. udje! 2. točka občnega zbora je za društvo tako važna, da se mora vsak ud potruditi in k zboru priti. Naj vsak ud naznani to svojim soudom ter jih poduči da se morajo dve tretjini udeležiti zbora, da sklep o predruženju pravil obvelja. Vsak ud mora prinesiti seboj knjižico, ako se hoče udeležiti zborovanja. Odbor.

— Nemški dvor prilizuje se novemu caru ruskemu na vse mogoče načine. Čuli smo, da je pal cesar Viljem v omedlevici, ko je zvedel umor carjev; na svoj rojstven dan 22. m. m. ni hotel nikake svečanosti zaradi žalosti; glasba ni smela svirati, ker se Nemci ne smejo veseliti, dokler ni zaprt grob nad umorjenim carjem; na pogreb šel je, dasi proti volji Bismarkovi, naslednik cesarjev in uradne nemške novine obetajo Aleksandru III, pomoč proti nihilizmu. Ko bi bilo vse to iskreno, prav pravi neki list, bila bi večja žalost na dvoru pruskem nego ruskem. A znano je, da žaluje dvor pruski le zaradi izgube na

zvestejega zaveznika; Bismark pa svetuje reakcijo, ker želi, da bi imela Rusija dovolj opravila v notranjem ter njemu prepustila politiko mednarodno. Pri tem gre Bismarku na roko nemška stranka na Ruskem. Njeno glasilo „Peterburskija Vedomosti“ svetuje, naj se uvede v Peterburgu za nekaj časa obsadni stan, da se očisti prestolnica zarotnikov, vojska naj bi zasedla vse mesto, preiskala vse hiše ter zapirala sumljive. A rusko novinstvo odbija te danajske darove nemške; tudi car sam, kakor se javlja iz Peterburga, je odločen neprijatelj izvanrednemu stanju. To je vže pokazal, ker je takoj potrdil ustavo finsko ter odredil, da naj sodi Rysokova senat, a ne vojniški zbor. Kako on zaupa svojemu ljudstvu, pokazal je, ko se je 24. m. m. peljal po mestu v odprtem vozu brez straže kozaške. Peterburgski list „Molva“ očita Bismarku, da nima dosti posla na Nemškem, ker se vtika v notranje razmere ruske; pobija tudi žaljive njegove izraze o Loris-Melikovu, ko mu je vže oddavna trn v peti. Loris-Melikov, pravi „Molva“, marljivo se briga za notranji razvoj Rusije, a ga ne zadržuje vže desetletja z militarizmom, kakor dela Bismark.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — rež 6 gl. 18 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 3 gld. 09 kr.; — ajda 5 gl. 53 kr.; — proso 5 gl. 03 kr.; — kuzuza 5 gld. — kr., — krompir 100 kilogramov 3 gld. 04 kr.; — fižol hektoliter 1 gld. 10 kr.; — masla kilogram 80 kr.; — mast 76 kr.; — špeh frišen 66 kr.; špeh prekajen 70 kr.; jajce po 2 kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 46 kr.; — svinjsko meso 54 kr. — Sena 100 kilogramov 2 gld. 68 kr. slama 1 gld. 62 kr. 100 kil; drva trde 6 gld. 20 kr. mehke 5 gld.

Na prodaj

je 210 hekt. dobrega, nepokvarjenega Dolenjca (veči del l. 1877) prav po nizki pa določeni ceni od 10 gld. do 17 gld. za 100 litrov v grajščinski zidanci Rupertshofovi na Rebru Cerovške blizo Novomesta.

Za kupce je klet odprta 1. in 34. aprila, potem 1. in 8. maja tek. leta od poludne naprej. (1)

C. k. davkarija v Novomestu.

Das Leben der Heiligen Gottes nach den besten Quellen bearbeitet von P. Otto Gitschmann, O. S. B. Mit Reproduktionen und Einfügungen vieler hochw. Heiligenbilder. 2. Aufl. in 25 Lieferungen à 5 Gg. gr. 4o. 50 Hfg. — 60 Gg. oder 30 Mk. o. B. Zu beziehen durch: Katholisches Buchhandlung in Laibach.

Organist in cerkovnik

se išče za faro Javor. Pismeni oglasi do 1. maja Pošta Salloch s/1 Südbahn. (1)

Čast, komur čast!

Bil sem hudo bolan, ter bival v šent Paulu v severni Ameriki, kjer imam svoje posestvo in kupčijo z raznim blagom. Cele dve leti sem se zdravil in obiskaval sem najboljše zdravnike blizo in daleč tega dela sveta; al moja bolezen je bila, če ne vedno hujša, gotovo pa zmiraj enaka. Ko mi ni nikakor odleglo, sklenem se podati v Evropo in tamkaj iskati pomoči in preljubega zdravlja. Veliko sem obiskal zdravnikov in zdravniških profesorjev, med temi tudi profesorja Kusmaura v Strasburgu in profesorja Tuheka na Dunaji. Svetovali so mi to in nno; večidel so me po kopelih te in one kronovine, kakor v Karlsbad na Českem in v Pruskem Bad Cleve, gonili. Vse kar so mi ukazali sem storil vestno in na tanko pa bolezen ni nič odlegla. Bil sem vedno slabiji; začel sem otekati, in mislil sem, da ni več za me pomoči. Ko sem se že dve leti tudi v Evropi brez vsega uspeha zdravil, mi je moj prijatelj svetoval, naj se podam v Škoeijan na Dolenskem, in naj se tamšnjemu zdravniku gospodu Paulu Waraunu izročim. In res v enih mescih sem zgubil otekline; dobil sem slast do jedi in zdaj lahko rečem, da sem popolnoma zdrav, in da se moram zopet k svoji družini v Ameriko vrniti, ker se čutim prav krepkega. Imam tudi nekoliko žolčnih kamenov „Gallensteine“, ktere sem sam dobil, ker mi jih je zdravnik gospod Waraun z njegovo umetno homeopatijo vedel odpraviti. Bolezen je bila konstata: Leberverhärtung mit Abgang von Gallensteinen. (1)

Jaz toraj očitno spoznam, da me je gospod Waraun ozdravil in rešil smerti. Zato mu prav serčno zahvalo izrekam in kličem: Čast, komur čast!

Matija Butala.

Skoraj zastoj!

Ker je na kant prišla velika tovarna za britansko srebro, se bo zavolj velikih dolgov in splošnega izpraznenja prostorov vsa velikanska zaloga razprodala

za 75 odstotkov pod ceno tedaj skoraj zastoj.

Cela mizna oprava iz britanskega srebra, ki je prejšetala 29 gl., dobi se zdaj za 7 gl. 50 kr., ter se 25 let garancira, da bo bela ostala. (S temi 7 gl. 50 kr. je samo delo komaj na pol plačano.) In sicer se dobi:

- 6 miznih nožev iz britanskega srebra z angleško ostrino,
- 6 vilic iz britanskega srebra, težke in fine sorte,
- 6 težkih žlic iz britanskega srebra,
- 6 najljepših žličic za kavo, iz britanskega srebra,
- 1 mlečna zajemalnica (velika žlica) iz britanskega srebra,
- 1 zajemalnica za juho iz britanskega srebra,
- 2 lepa svečnika,
- 6 jajčnih kozarcev,
- 6 lepo izdelanih tac,
- 1 posoda za sladkor,
- 1 presejalnik za čaj

(10)

42 kosov.

Naroči se ali ali s poštnim povzetjem, ali pa da se denar naprej pošlje, pri nas:

Britaniasilber-Depot

C. Langer

Wien

II. obere Donaustrasse 77.

Oddaja službe.

V St. Lampretu blizo Zagorja se oddaja služba (2)

orglarja in cerkovnika.

Prosilci za njo naj se obrnejo osebno ali pismeno do farnega predstojništva v St. Lampretu P. Sava s/1 Südbahn.

Umetne

zobe in zobovje

postavlja po najnovejšem ameriskem sostavu v zlatu, vulkanitu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolno brez bolečin s prijetnim mamilom. (1)

A. Paichel,

zobni zdravnik

poleg Hradeckega mosta v I. nadstr.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.